

Att söka tillstånd för gasol på restaurang

Gasol är för många en självklarhet på restaurang på grund av dess goda egenskaper och flexibilitet. Gasol används bland annat till spisar, ugnar, grillar och värmare på uteserveringar. Hanteringen av gasol kräver tillstånd och en säker anläggning. Hanteringen är reglerad i lagen om brandfarliga och explosiva varor, samt i föreskriften SÄIFS 1998:7, där de tekniska kraven finns specificerade. Syftet med denna information är att underlätta för dig som funderar på att använda gasol, ska förnya ditt tillstånd eller behöver förändra din gasolanläggning.

Att ansöka om tillstånd att förvara gasol är en procedur som för många kan upplevas som otydlig och besvärlig. Osäkerheten om vad som krävs för att få tillstånd att hantera och använda gasol har i vissa fall lett till att gasolanläggningar tagits i drift utan att ha de krav som ställs av myndigheterna. Det kan innebära sämre säkerhet för de som hanterar gasolanläggningen.

För att förbereda för räddningstjänstens slutbesiktning ska följande steg gås igenom:

Steg 1 Information från kommunen

Ansökningsproceduren varierar mellan olika kommuner så kontakta din kommun och fråga vilka blanketter som behövs, vilka som är Involverade i processen, vilka som fattar beslut och hur lång tid det förväntas ta.

Steg 2 Kontakta installatör och gasolleverantör

Valet av installatör är ofta avgörande för hur enkel installationen blir för dig.

Steg 3 Sök tillstånd från kommunen

Blankett för tillståndsansökan får du från kommunen. En kommunoberoende blankett finns även på www.fogas.se

Steg 4 Utbilda gasolföreståndare och ställföreträdare

Gasolföreståndaren är restaurangens egna "gasolexpert". Personen sköter alla kontakter med myndigheter, installatör, grannar och kunder och informerar restaurangens övriga personal.

Steg 5 Avsyrning av gasolanläggning

Avsyrningen görs av kommunens byggnadsnämnd tillsammans med räddningstjänsten i kommunen. Efter genomgången och godkänd avsyrning erhålls det slutgiltiga drifttillståndet.

Steg 6 Allmän information till personalen

Innan anläggningen tas i drift ska gasolföreståndaren informera alla anställda om vad som gäller vid användning och hantering av gasol.

Information från kommunen

Byggnadsnämnden i kommunen är den myndighet som beviljar "tillstånd att hantera brandfarlig vara". Detta arbete görs i samarbete med räddningstjänsten. Kommunen har till uppgift att tolka lagtexten och därifrån formulera sina krav på ansökan.

Eftersom det finns variationer mellan olika kommuner är det viktigt att förstå ansökningsproceduren i kommunen. Tag kontakt med kommunen och fråga vilka blanketter som behövs, vilka som är involverade i processen, vilka som fattar beslut och hur lång tid det förväntas ta. Ju mer information om kommunens förfarande, desto enklare blir ansökningsprocessen.

Tillståndsprocessen syftar till att få en säker anläggning. Gasol har egenskaper som är nödvändiga att ta hänsyn till för att arbetsmiljön ska vara säker. För att få tillstånd krävs bland annat att förvaringen sker på ett säkert sätt. Förebygg så tidigt som möjligt genom att tidigt planera var gasolen ska förvaras och hur mycket som ska förvaras och diskutera detta med ansvarig på kommunen. Av betydelse är vad som finns runtomkring förvaringsutrymmet; närliggande byggnader, källare etc.

Att tänka på inför nästa steg:

- Var ska gasolen förvaras?
- Hur mycket gasol kommer maximalt att förvaras åt gången?
- Vilket underlag kräver kommunen?

Kontakta installatör och gasolleverantör

Valet av installatör är ofta avgörande för hur enkelt det blir för dig, både vad gäller godkännandet av anläggningen, och den fortsatta skötseln och driften. Kunskapen varierar väsentligt mellan olika installatörer. Att installera en gasolanläggning kräver särskild kompetens så att anläggningen uppfyller myndighetskraven.

Vid den slutliga kontrollen, så kallad avsyning, är du skyldig att uppvisa en säker gasolanläggning. Det görs bland annat genom att ett antal dokument visas upp. Dokumenten ska installatören tillhandahålla. Har ni en befintlig anläggning och inte har någon dokumentation, kontakta Fogas AB så hjälper vi till. Följande dokument krävs vid avsyning:

Överensstämmelseintyg

Installationen ska uppfylla krav på hållfasthet och gastäthet enligt de direktiv som finns.

Överensstämmelseintyg visar vilket regelverk som installatören följt. Beroende på hur installationen görs ska olika regler följas.

Tryck och täthetsprotokoll

Dokument som visar att anläggningen är gastät och kontrollerad av installatören.

Drift- och underhållsinstruktioner

Instruktioner till alla användare av anläggningen hur anläggningen ska skötas, exempelvis avstängning och dagliga rutiner. Viktig information som instruktioner för åtgärder vid incidenter och olyckor ska finnas med.

Egenkontrolljournal

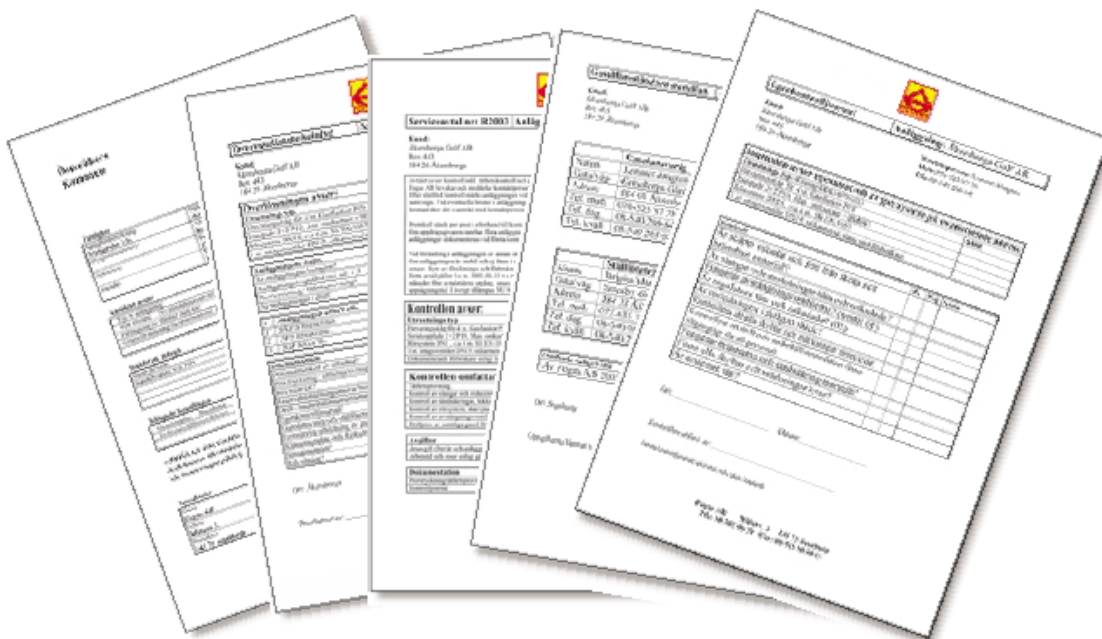
En journal förs där noteringar förs vem som kontrollerat vad och när enligt de punkter som finns med i drift- och underhållsinstruktionerna. Egenkontrolljournalen måste skötas för att hålla en hög skydds- och säkerhetsnivå samt för att garantin ska gälla på anläggningen.

Explosionsskyddsdocumentation (Klassningsplan)

Explosionsskyddsdocumentation är en enkel form av riskutredning. Här ingår en sk klassningsplan, som visar vid vilka områden det finns risk för explosiv gasblandning under normal drift. Klassningsplanen behövs för att elektriker ska kunna montera rätt utrustning i de "klassade" områdena.

Rörritning

En ritning över vilka delar som finns med i anläggningen; var rören går, var avstängningskranar är placerade m.m.

Sök tillstånd från kommunen

I detta steg handlar det om att ansöka om tillstånd (alltså inte om ett slutgiltigt godkännande av anläggningen). Tillståndet beviljas när projekteringsunderlaget visar att gasanläggningen är rätt planerad. Detta kallas att tillståndet villkoras. Först då alla villkor är uppfyllda och samtliga dokument är framtagna (dessa presenteras i nästa steg) får anläggningen tas i permanent drift. Det slutgiltiga godkännandet, drifttillståndet, erhålles vid avsyningen. Blankett för tillståndsansökan får du från kommunen. En kommunoberoende blankett finns även på Fogas hemsida, www.fogas.se

Med tillståndsansökan bifogas grundläggande uppgifter om anläggningen. Dessa uppgifter behöver kompletteras innan det slutgiltiga drifttillståndet erhålls. Anläggningsspecifika instruktioner till exempel, är inte möjliga att ta fram innan anläggningen är installerad. I ansökan anges den mängd gasol (flaskvolym) som ska förvaras.

Mängden anges i antal liter [l], vilket inte ska förväxlas med enheten kilo [kg] som används till vardags. Omräkningstabell finns nedan. För att anläggningen ska kunna tas i drift krävs att det finns två utbildade personer; en gasolföreståndare och en ställföreträdande gasolföreståndare. Dessa personer behöver inte vara utbildade då ansökan görs, men däremot innan anläggningen tas i drift.

En situationsplan, dvs. en ritning över omgivningen runt den tänkta platsen för gasolförvaring, måste bifogas ansökan. Behörig person skriver under ansökan (firmatecknare, platschef eller liknande).

- Beställ blankett för ansökan om "Förvaring av brandfarlig vara" hos kommunen.
- Beräkna mängd brandfarlig vara – gasol klassas alltid som brandfarlig gas i ansökan.
- Utse blivande gasolföreståndare.
- Bifoga situationsplan.
- Behörig person undertecknar.

	PC5	P6	PA6	PC10	P11	H11	PA11	P19	P45	Paket	Maxi
Gasolinnehåll (kg)	5 kg	6 kg	6 kg	10 kg	11 kg	11 kg	11 kg	19 kg	45 kg	270 kg	190 kg
Gasolinnehåll (L)	12.2 l	14.3 l	14.3 l	23.8 l	26.2 l	26.2 l	26.2 l	45.3 l	108 l	648 l	448 l

Utbilda gasolföreståndare och ställföreträdare

På varje restaurang ska det finnas en gasolföreståndare och en ställföreträdande gasolföreståndare. Gasolföreståndaren har kunskap om och ansvarar för gasolanläggningen på restaurangen. En gasolföreståndare är lämpligtvis någon som dagligen finns i verksamheten. Ansvaret innebär att man arbetar med att förebygga incidenter kopplade till gasolanläggningen, exempelvis läckage.

Gasolföreståndaren är restaurangens egna "gasoexpert". Personen sköter exempelvis alla kontakter rörande gasol med myndigheter, installatör, grannar och kunder och ser till att all personal har grundläggande kännedom om gasol och om gasolanläggningen på restaurangen. Gasolföreståndaren har även befogenhet att stoppa hanteringen av gasol om detta anses nödvändigt. För att kunna förebygga incidenter är det viktigt att personalen känner till rutinerna om det händer något; var man stänger av gasolen, var nycklar till skåp finns och vem man kontaktar vid en incident etc. Utbildningen av gasolföreståndaren måste göras senast den dag då den slutgiltiga kontrollen (avsyningen) görs, annars får man inget drifttillstånd av kommunen. Utbildning av gasolföreståndare görs bland annat av Fogas AB.

De grundläggande delarna i en gasolföreståndarutbildning är:

- Kunskap om de lagar, förordningar och föreskrifter som finns för gasol på restaurang.
- Gasolföreståndarens arbetsuppgifter.
- Gasolens egenskaper och risker.
- Kunskap om den gasolanläggning som finns på restaurangen.

Avsugning av gasolanläggning

Avsugning görs av kommunens byggnadsnämnd tillsammans med räddningstjänsten i kommunen. Under avsugning ställer räddningstjänsten frågor och tittar på dokument och anläggning. Efter genomgång och godkänd avsugning erhålls det slutgiltiga drifttillståndet. Tillståndet som ansöks om villkoras, dvs. det slutgiltiga godkännandet kan inte ges förrän hela gasolanläggningen kommit och anläggnings-specifika dokument som drift- och underhållsinstruktioner, klassningsplan, varningsskyltar med mera kommit på plats. Tillståndet söks och villkoras för att kunna påvisa att anläggningen är riktigt installerad, att den kommer att skötas och underhållas på ett riktigt sätt, samt att personalen fortlöpande kommer att ha tillräcklig kunskap för att arbetsplatsen ska vara säker.

Senast vid avsugning ska utsedd gasolföreståndare och dennes ställföreträdare anmälas. De ska då ha genomgått gasolföreståndarutbildningen. Vid avsugning kontrolleras villkoren i tillståndet. Följande dokument och punkter går igenom:

- Situationsplan
- Överensstämmelseintyg
- Tryck och täthetsprotokoll
- Driftsinstruktioner
- Underhållsinstruktioner
- Instruktioner vid brand och läckage
- Egenkontrolljournal
- Klassningsplan
- Rörritning
- Gasolföreståndaranmälan
- Tekniska krav
- Skyltning och märkning

Allmän information till personalen

Det sista steget innan anläggningen tas i full drift är att alla på arbetsplatsen/restaurangen känner sig säkra på vad som gäller för gasolen. Det är gasolföreståndaren ansvar och uppgift att informera alla anställda och att hålla dem uppdaterade om följande punkter:

- Gasolens egenskaper och risker
- Placering av huvudavstängningskran
- Placering av gasolförråd
- Var finns nycklar?
- Innehåll i och placering av dokument "Instruktion vid brand och läckage"
- Innehåll i och placering av dokument "Drift och underhållsinstruktioner"

Önskas ytterligare information eller vill att vi skall hjälpa till med tillståndsprocessen är ni välkomna att kontakta oss på

FOGAS AB
Varuvägen 2
125 30 Älvsjö

Tfn: 08-702 90 29
Fax: 08-702 90 39
E-post: info@fogas.se

Reservation för tryckfel.

Informationen har gjorts i samarbete med Räddningsverkets avdelning OFABex, räddningstjänsten i Södertörn, AGA och Fogas AB .